

ВПЛИВ АДАПТИВНОЇ СИСТЕМИ УДОБРЕННЯ НА УРОЖАЙНІСТЬ КАРТОПЛІ В ОСЕРЕДКАХ ГЛОБОДЕРОЗУ

А.Г. Бабич, к.с.-г.н., доцент, О.А. Бабич, к.б.н.,
Р.Д. Коржук, к.б.н., Укр.НДСКР
Ю.Г. Голощук, студент
НУБіП України

Монокультура, недотримання технології вирощування картоплі в умовах дрібнотоварного виробництва, значне зменшення норм внесення мінеральних і органічних добрив, а також використання садивного матеріалу сумнівної якості, переважно сумішей різних сортів сприйнятливих до золотистої цистоутворюючої нематоди є основними причинами низької врожайності. За таких умов досягнення сталого розвитку галузі картоплярства та рослинництва в цілому можливо тільки за комплексного вирішення найболючіших проблем.

Застосування традиційних органічних (гною) та адаптивних добрив (соломи), а також їх поєднання з мінеральними добривами позитивно впливало на ріст, розвиток та продуктивність картоплі. Висота дослідних рослин перевищувала контрольні на 7,8-19,2%, а кількість стебел і маса надземної частини була більшою відповідно на 11,3-34,7% і 18,1-47,4%. У найефективнішій альтернативній системі удобрення внесення гною в ощадливій нормі (10 т/га) в поєднанні з соломою, сидератами і мінеральними добривами уможливило в середньому отримати приріст урожаю 6,8 т/га (таблиця). Вміст крохмалю в бульбах з дослідних ділянок суттєво не відрізнявся і був у межах 14,3-14,6%.

Разом з тим на ділянках з внесенням гною, а також соломи

спостерігалось збільшення загальної кількості бур'янів в 1,1-1,4 рази. При цьому найбільш забур'янені були ділянки із використанням гною, а найменше – при сумісному застосуванні соломи з проміжними посівами сидератів.

Нерівномірність і незбалансованість внесення добрив існуючими агрегатами та механізмами, опосередковано впливала на рівень післязбиральної чисельності популяції і з часом зумовлювала неоднорідність заселеності гумусного шару ґрунту цистоутворюючими нематодами. При цьому, післядія від нерівномірного внесення, особливо органічних добрив, відмічалася не тільки в рік застосування, а навіть упродовж наступних двох-трьох років.

Таблиця

Вплив традиційних і альтернативних систем удобрення на врожайність картоплі сорту Повінь (УкрНДСКР Чернівецької обл., 2004-2007 рр.),

ц/га

Варіант	Рік дослідження				Середнє, т/га	+/- до контро-лю, т/га
	2004	2005	2006	2007		
Контроль (без добрив)	11,2	12,7	13,4	11,9	12,3	-
40 т/га гною	21,7	23,8	19,8	18,3	20,9	8,6
N ₆₀ P ₉₀ K ₁₂₀	15,4	16,3	14,2	14,9	15,2	2,9
40 т/га гною + N ₆₀ P ₉₀ K ₁₂₀	22,4	23,7	21,6	23,1	22,7	10,4
20 т/га гною + N ₆₀ P ₉₀ K ₁₂₀	20,9	19,2	17,7	20,3	19,5	7,2
10 т/га гною + N ₆₀ P ₉₀ K ₁₂₀	15,8	18,6	19,3	16,7	17,6	5,3
Солома 5 т/га + N ₆₀ P ₉₀ K ₁₂₀	13,6	16,6	15,3	18,2	15,9	3,6
Сидерати + N ₆₀ P ₉₀ K ₁₂₀	18,0	17,7	16,1	16,9	17,2	4,9
Солома 5 т/га + сидерати + N ₆₀ P ₉₀ K ₁₂₀	20,3	19,5	17,2	16,6	18,4	6,1
10 т/га гною + солома 5 т/га + сидерати + N ₆₀ P ₉₀ K ₁₂₀	19,8	21,2	18,1	17,3	19,1	6,8
НІР ₀₅	5,7	6,1	8,2	6,4		

Отже, незважаючи, що в альтернативних варіантах не було досягнуто продуктивності культур порівняно з традиційною органіко-мінеральною системою удобрення, ощадливе використання органічних

добрив в поєднанні з мінеральними, побічною продукцією та сидератами є доцільною адаптивною системою удобрення в сучасних енергозберігаючих технологіях.